

SAJÁT SZEKCIÓ AZ MRTT VÁNDORGYŰLÉSEN

November 19-én és 20-án került sor a Magyar Regionális Tudományi Társaság XIII. Vándorgyűlésére. A konferencián – melynek Eger volt a házigazdája – projektünk saját szekciójával képviseltette magát, amely „A klímaváltozás társadalmi-gazdasági hatásai” nevet viselte.

A szekció **Czirfusz Márton** előadásával kezdődött. Az MTA KRTK Regionális Kutatások Intézetének tudományos munkatársa a szekció elnökeként tartotta meg bevezető előadását, amelyben röviden bemutatta a „Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése” projektet, melynek eddig elért eredményei – más előadások mellett – elhangzottak a szekció előadásai során.

A klímamodellezés nemzetközi és hazai eredményeit **Hoyk Edittől** hallhattuk, akinek **Kovács András Donáttal** közös szakirodalmi feltárása a kutatás gazdasági-társadalmi előrejelzésének fontos részét képezi. Az előadás során elhangzott, hogy milyen típusú globális és regionális klímamodelleket dolgoztak ki a hazai és külföldi kutatók.

Nem csak klímamodellek kerültek feldolgozásra, hanem társadalmi-gazdasági modellek is. Ennek európai tapasztalatait **Honvári Patrícia** osztotta meg a hallgatósággal. Az előadás egyik legfontosabb tanulsága az volt, hogy az elöregedés és népességcsökkenés okozta társadalmi folyamatokat mindenképpen figyelembe kell venni a hosszú távú előrejelzések során.

Szintén nemzetközi kitekintésre vállalkozott **Sebestyénné Szép Tekla** (Miskolci Egyetem), aki az Európai Unió országainak energetikai összehasonlítását mutatta be a hallgatóságnak. Kutatása során három indikátort használt: az energiaintenzitást, a károsanyag-kibocsátást és a megújuló energiaforrások arányát. A kapott eredmények alapján világossá vált, hogy az az Európai Unió új (2004 után csatlakozó) országainak még nem sikerült teljesen felzárkózniuk a régi tagokhoz, ugyanis az országok közötti rangsor nem változott a vizsgált időszakban.

Lennert József előadása a földhasználati modellezést mutatta be. Elmondta, hogy **Farkas Jenővel** közös kutatása során a globális

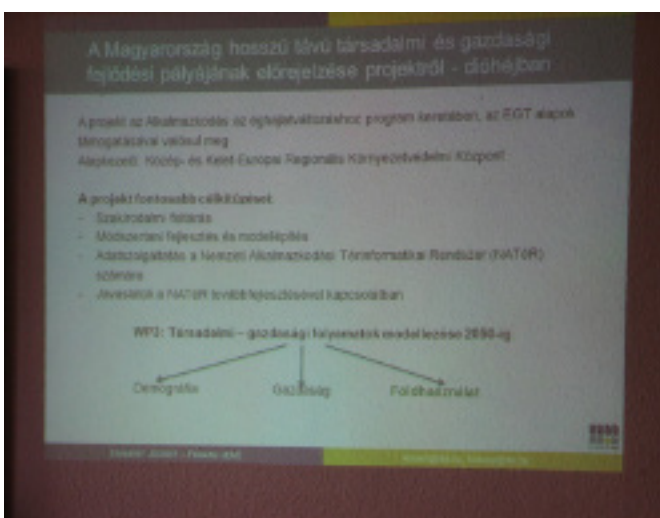
éghajlatváltozás Magyarországra gyakorolt hatásait is vizsgálták, ez alapján alkották meg előrejelzésüket. Ebből kiderül, hogy hazánkban 2050-ig a jelenlegihez képest 1,5 Celsius-fokos átlaghőmérséklet-növekedés várható, és a csapadék kismértékű csökkenésére, ugyanakkor kiszámíthatatlanabb eloszlására is fel kell készülnünk. Ez és a társadalmi-gazdasági változások pedig számításaik alapján az ország felszínborítás-változásában homogenizálódáshoz fog vezetni.

Tagai Gergely a népesség-előreszámítás és a klímaváltozás hatásainak dilemmáiról beszélt a hallgatóságnak. Elmondta, hogy Király Gáborral közös kutatásában a demográfiai előrejelzések esetében a születési és a túlélési folyamatok, valamint a vándorlási folyamatok alapján alkották meg előrejelzésüket. Ez alapján Magyarország népessége 2051-ben várhatóan 8 és 9 millió fő között lesz (8,43 millió fős középérték mellett). Felhívta a figyelmet a klímaváltozás egészségügyi hatásaira is, ezek közül az egyre gyakoribbá váló hőhullámok, valamint bizonyos betegcsoportok okozhatnak komoly problémákat.

Koós Bálint a magyarországi deprivációs folyamatok várható alakulásáról tartott előadást. Ehhez a korábban már tárgyalt demográfiai változásokat és a klímaváltozást vette figyelembe. A legsúlyosabb jövőbeli problémáknak az energiaszegénységet (fűtés-, klímaberendezés-, ivóvízhiány) és a fenntarthatatlan nyugdíjrendszert tartja. Ez utóbbinak orvoslására több lehetséges alternatívát is bemutatott: a korhatáremelést, a több pillérrre épülő nyugdíjrendszert, a csökkenő nyugdíjellátást és a családon belüli ellátást.

Kulcsár László (Nyugat-magyarországi Egyetem) egy kérdőíves felmérés eredményeit tárta a hallgatóság elé. A kutatás során Zala megyei, mezőgazdasággal foglalkozó családi vállalkozásokat kérdeztek meg a klímaváltozásról. A válaszok alapján a megkérdezetteket több nagy csoportra lehet bontani. Bár az agrárszektor érintettsége az éghajlatváltozásban közismerten jelentős, a megkérdezettek közül mégsem mindenki érzi reális veszélynek a klímaváltozást. A szakember kiemelte azt az érdekes tény is, hogy az iskolai végzettség és az éghajlatváltozásra adott válaszok között megfigyelhető a kapcsolat.

Szintén kérdőíves lekérdezés szolgáltatott témát **Baranyai Nóra** és **Varjú Viktor** közös előadásának. A szekció gerincét adó projekt keretein belül történt lakossági felmérés a klímaváltozással kapcsolatos attitűdöket vizsgálta. Ebből kiderült, hogy a lakosság jelentős része a kutatóktól és a döntéshozóktól várja a probléma megoldását, a saját felelősségét alacsonyabbnak gondolja. Az is kiderült a kutatásból, hogy a fenntarthatóság érdekében az egyének által is alkalmazható, többnyire a háztartásokra vonatkozó megoldások közül az emberek nagy része az olcsóbb megoldásokat részesíti előnyben, a költségesebb beruházásokat (valószínűsíthetően nagyobb költségvonzata és hosszabb megtérülése miatt) jóval kevesebben alkalmazzák.

A szekció utolsó előadását **Tóth Marcell** tartotta, aki a Nagypáliban történt tanulmányút tapasztalatait osztotta meg a hallgatósággal. Elmondta, hogy a Zala megyében található települést joggal nevezhetjük ökofalunak, hiszen számos fontos lépést tett a fenntarthatóság felé. A megújuló energiaforrásokat és szemléletformálást egyaránt alkalmazó „Zöld út” program letéteményese a település polgármestere, Kőcse Tibor. Az ő példája is bizonyítja, hogy egy elkötelezett vezető jelentős változásokat tud elérni.

„A klímaváltozás társadalmi-gazdasági hatásai” szekció komplex képet adott hazánk éghajlatváltozásban való érintettségéről és ezek társadalmi-gazdasági viszonyokkal való összefüggéseiről, e folyamatok területi különbségeiről. Az itt elhangzott eredmények, előrejelzések és jó példák egyaránt hozzájárulhatnak hazánk klímaváltozáshoz való alkalmazkodásához.

ZÁRÓ KONFERENCIA

Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése zárórendezvény

2015. december 7. hétfő

MTA Székház, Felolvasóterem

(1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.)

9:45–10:00 **Regisztráció**

Levezető elnök: Lados Mihály, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Regionális Kutatások Intézete

10:00–10:30 **Megnyitó beszédek**

Fazekas Károly, főigazgató, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

Karl Kerner, senior adviser, Regional and Local Risk Management DSB – Norwegian Directorate for Civil Protection

Bonifertné Szigeti Márta, ügyvezető igazgató, Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ (tbc)

10:30–10:45 **Az Alkalmazkodás az Éghajlatváltozáshoz Program bemutatása**

Bálint Judit, Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ

10:45–11:00 **Új regionális klímaprojekciók a Kárpát-medencére**

Szépszó Gabriella, Országos Meteorológiai Szolgálat

11:00–11:15 **A Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése (C12-11) projekt bemutatása**

Czirfusz Márton, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Regionális Kutatások Intézete

11:15–11:30 **Kérdések, hozzászólások**

11:30–12:30 **Kerekasztal-beszélgetés a NATÉR kiterjesztése más szektorokra pályázati kiírás szakmai eredményeiről**

Czirfusz Márton (C12-11)

Molnár András (C12-12 AGRATÉR)

Szépszó Gabriella (C12-13 KRITÉR)

Moderátor: Hoyk Edit (MTA KRTK RKI)

12:30–13:30 **Ebéd (Krúdy-terem)**

Előadások a Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése projekt eredményeiből

Levezető elnök: Suvák Andrea, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Regionális Kutatások Intézete

13:30–13:45 **Magyarország várható demográfiai forgatókönyvének modellezése**

Tagai Gergely, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Regionális Kutatások Intézete

13:45–14:00 **A legfontosabb gazdasági mutatók makro- és regionális szintű előrejelzése a NATÉR-ben.**

Márkusné Zsibók Zsuzsanna, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Regionális Kutatások Intézete

14:00–14:15 **A földhasználat modellezése: adalékok Magyarország társadalmi gazdasági folyamatainak előrejelzéséhez**

Lennert József, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Regionális Kutatások Intézete

ZÁRÓ KONFERENCIA

14:15–14:30 **A lakosság klímaváltozással kapcsolatos ismerete, attitűdjei és adaptációs készsége**

Varjú Viktor, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Regionális Kutatások Intézete

14:30–14:45 **Kérdések, hozzászólások**

14:45–15:45 **Kerekasztal-beszélgetés: A klímaváltozás és a jövő társadalmi-gazdasági folyamatai: a kutatási eredmények hasznosíthatósága a helyi és országos közpolitika-formálásban**

Antal Z. László (MTA TK SZI)

Béres András (Herman Ottó Intézet)

Fülöp Orsolya (Energiaklub)

Iványi Zsuzsanna (REC)

Kajner Péter (MFGI, NAK)

Moderátor: Kovács András Donát (MTA KRTK RKI)

15:45–16:00 **Zárszó**

A Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése zárórendezvény nyilvános és ingyenes.

További információ:

Czirfusz Márton

E-mail: czirfusz@rkk.hu

Telefon: +36 (20) 575 9337

A projekt eredményei a <http://nater.rkk.hu> oldalon olvashatók.

KONFERENCIA-RÉSZVÉTELEK

A megújuló energiaforrások felhasználásának meteorológiai vonatkozásai

Varjú Viktor november 19-én részt vett a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett tudományos ülésen, ahol "A fotovillamos (és "napenergia") rendszerek egyensúlyának (és potenciálbecslésének) kialakításakor figyelembe veendő klimatikus sajátosságok" címmel előadást tartott.

A bizonytalanság szociológiája. Konferencia Hankiss Elemér emlékére

November 21-én, Budapesten került megrendezésre a Hankiss Elemér emlékkonferencia. Az eseményen projektünk is képviseltette magát, "Klímaváltozás és klímaadaptáció helyi léptékben – Egy kutatási projekt tapasztalatai a hazai társadalmi-gazdasági folyamatok modellezésében" címmel Király Gábor, Czirfusz Márton, Koós Bálint és Uzzoli Annamária tartott előadást.

IMPRESSZUM

Kiadja az MTA KRTK Regionális Kutatások
Intézete

Felelős kiadó: Fazekas Károly főigazgató

Szerkesztette: Tóth Marcell

Olvasószerkesztő: Lőrinczy Annamária

Tördelés: Tóth Marcell

Cikkek: Tóth Marcell

KAPCSOLAT:

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont

Czirfusz Márton kutatásvezető

czirfusz@rkk.hu

<http://nater.rkk.hu>

A projekt az Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz program keretében, izlandi, liechtensteini és norvégiai támogatásból valósul meg.

Alapkezelő: Közép és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ

Kedvezményezett: Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont

A projekt időtartama: 2015. május 5. - 2015. december 31.

A projekt költségvetése: 174,6 ezer euró.

REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER